

Připomínky k návrhu nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), ve znění nařízení vlády č. 91/2019 Sb., nařízení vlády č. 62/2020 Sb. a nařízení vlády č. 289/2022 Sb.

Paragrafové znění	Typ	Připomínka
<p>Základní částka, která nesmí být podle § 278 občanského soudního řádu sražena povinnému z měsíční mzdy, je rovna úhrnu tří čtvrtin jedenácti dvacetin součtu částky životního minima jednotlivce¹⁾ a částky normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu jednu nebo dvě osoby podle zvláštního právního předpisu (dále jen "nezabavitelná částka") na osobu povinného, a jedné třetiny nezabavitelné částky na každou osobu, které je povinen poskytovat výživné. Částka normativních nákladů na bydlení pro jednu osobu nebo dvě osoby se stanoví pro byt užívaný na základě nájemní smlouvy v obci od 50 000 do 99 999 obyvatel s alespoň 70 000 obyvateli²⁾.</p>	<p>Zásadní</p>	<p>Navrhujeme zachovat původní způsob výpočtu nezabavitelné částky.</p> <p>Institut nezabavitelné částky v exekuci a insolvenční zajišťuje povinným zaplacení základních životních potřeb, především nákladů na bydlení, potravin a nutných nákladů při péči o děti. Zvyšující se inflace a prudký nárůst cen energií, pohonných hmot, potravin a očekávání dalšího růstu životních nákladů i v roce 2023 se logicky odráží v navýšení životního minima i normativních nákladů na bydlení.</p> <p>Pokud nárůst nezabavitelného minima nebude korespondovat s inflací a nárůstem životních nákladů, hrozí další zadlužování dlužníků v exekuci a v oddlužení, kteří nebudou mít na zaplacení základních životních nákladů, hrozí ztráta bydlení, odchod do šedé ekonomiky, selhání v oddlužení a jeho zrušení pro vznik nových dluhů. Nedojde tedy k ochraně oprávněných zájmů věřitelů, kdy místo poklesu srážek, které by nastalo při adekvátním zvýšení nezabavitelné částky, dojde k úplné absenci srážení v případě odchodu dlužníků z legální práce v případě exekučních řízení.</p> <p>Snížení nezabavitelné částky pro dlužníky v exekuci a v insolvenční přinese v důsledku výrazné zvýšení nákladů státu. Odchod lidí z legální ekonomiky znamená nárůst výplat dávek státní sociální podpory a dávek hmotné nouze.</p> <p>V případě zvýšení životního minima a normativních nákladů na bydlení, které nebudou reflektovány v adekvátním růstu nezabavitelné částky, dojde k obrovskému rozervání nůžek mezi dlužníkem, který pracuje a dlužníkem, který nepracuje. Ještě výrazně výhodněji bude vycházet nepracovat.</p> <p>Navrhovaná změna výpočtu nezabavitelné částky jde naprosto proti smyslu programového prohlášení vlády, ve kterém se vláda zavazuje učinit opatření proti nelegální práci, a kde výslovně stanoví, že "pracovat se musí vyplatit".</p> <p>Důvodová zpráva uvádí tabulku, která vyčísluje rozdíl mezi současnou a budoucí výší základní nezabavitelné částky v případě, že se výpočet od 1. 1. 2023 nezmění. Toto srovnání je ale velmi tendenční a vůbec nereflakuje skutečný rozdíl nikoli v základní, ale celkové výši nezabavitelné částky, která dlužníkovi skutečně zůstane. Výsledný rozdíl mezi současnou a budoucí celkovou nezabavitelnou částkou je ve skutečnosti výrazně nižší, než uvádí zmíněná tabulka.</p>

Paragrafové znění	Typ	Připomínka
		<p>Při ponechání současného způsobu výpočtu by nízko a středně příjmoví lidé měli v exekuci na nepřednostní pohledávku necelých 1.500 Kč více než nyní a v oddlužení by středně a nízkopříjmovým dlužníkům zůstávalo zpravidla o necelých 2.900 Kč více než nyní. Z těchto částek je patrné, že nejde o dramatické zvýšení a nemůžeme zde mluvit ani o vyrovnání zvýšených životních nákladů, natož o přílišném zvýšení částky. Pokud nastane u mnoha dlužníků situace, kdy jim nebude možné srážet, pak je na místě řešit spíše způsob započítávání vyživovaných osob a velmi nízké mzdy značné části dlužníků.</p> <p>K argumentu předkladatele, že navýšení nezabavitelné částky znesnadňuje vstup do oddlužení: Domníváme se, že toto řeší novela insolvenčního zákona, kde je dlužníku umožněno, aby se v rámci oddlužení zavázal k hrazení vyšších splátek, než kolik je mu možné podle předpisů o nezabavitelné částce srazit. Je samozřejmě otázkou, nakolik budou při růstu životních nákladů lidé v oddlužení schopni hradit vyšší splátky; velmi důležité je však ponechat tuto volbu na samotných dlužnících, aby svůj vstup do oddlužení či setrvání v něm zvážili.</p> <p>Závěrem je nutno podotknout, že současný způsob výpočtu nezabavitelné částky je nastaven tak, aby kopíroval růst životních nákladů. Není možné, aby zákonodárce bez ohledu na reálnou situaci tyto valorizační mechanismy změnil. De facto by tím říkal, že lidem v exekuci či insolvenci rostou životní náklady méně než zbytku populace nebo rovnou počítal s tím, že lidé v exekuci a insolvenci budou kompenzovat rostoucí příjmy nelegální prací.</p>
<p>(2) Na manžela povinného se započítává jedna třetina nezabavitelné částky, i když má samostatný příjem. Na dítě, jež manželé společně vyživují, se započítává jedna třetina nezabavitelné částky každému manželovi zvlášť, jsou-li srážky prováděny ze mzdy obou manželů. Jedna třetina nezabavitelné částky se nezapočítává na žádného z těch, v jejichž prospěch byl nařízen výkon rozhodnutí pro pohledávky výživného, jestliže výkon rozhodnutí dosud trvá.</p>		<p>Navrhujeme zvážit, zda v případě ponechání současného výpočtu nezabavitelné částky nevypustit či neomezit započítávání manželů navzájem.</p>